

از : حسین ثقیلی اعزاز

توضیحاتی در خصوص خاطره آقای ع. هادی و مبحث روح‌شناسی وار تباطع با ارواح

ژوپینگاه علم انسانی و مطالعات فرهنگی

درباره معرفة‌الروح تجربتی پیرداد نام این نکته را مانتذکرمی‌شوم که انتقال روح انسان به حیوان را نمیتوان به شیخ (تناسخ) نسبت دادچه آن را منسخ گویند و اصولاً نمیتوان مذکور هیچگاه بمسخر معتقد نبوده است و هیچ فلسفه - علوم و یا دینی جز فرقه‌ای از هندوان آنرا قبول نداشته و مردود دانسته‌اند . حتی تظریه داروین که تکامل حیوانی را با انسان می‌سانید نیز در حال حاضر مردود می‌باشد چهار سدیا نکه تکامل انسان بتفهرا رود و انسانی با شعور انسانی

د آقای ع. هادی در مقاله شماره گذشته درباره انجمن معرفة‌الروح ایران که برپاست اعلم‌الدوله تقی تشکیل می‌گردید و تشکیلات و معتقدات اعضاء آن مرقوم داشته بودند که این انجمن به تناسخ معتقد بوده است بدین صورت که هر روح انسان فانی پس از ترک جسم خود ممکن است در زندگانی بعدی در جسم حیوانی ادامه حیات دهد چنان‌که مشاهده زیادی بر تأیید گفته‌های خود دارند .
اینک قبل از آنکه به مبحث خود

هنگام بازگشت بایران با خود آورده و به بعضی از اعضاء انجمن هدیه نموده بود که یکی از آنرا به نگارنده داده بودند. در این انجمن هیچیک از اعضاء آن عقیده به تنازع نداشته اند و نسبتی که آقای ع. هادی در این باره بدانان داده اند حالی از حقیقت است وطن قوی سوء تفاهمی ناشی از تصورشان بوده است.

«Transmigration de l'ame de l'homme dans Celui d'un autre homme»

ولی باصطلاح امروز عورروح انسان بانسانی دیگر را : **Réincarnation** گویند. بهر حال از سایر توضیحاتی که داده اند کاملاً معترض بوده جای تردیدی در شرح وصف خاطرها ایشان برای من باقی نمانده جز آن که نام شرکت کننده بلژیکی رافراموش نموده اند. او نامش امیرشت (Embrecht) بوده است.

وی یکی از نماینده گان تجاری شرکت (دیپل-بیات) بوده است که هنگام عزیمت به میهن خود (بلژیک) کلکسیون نفیس تعبیر ایران حکیم الملک را بیانگر هشت هزار تومن خرید.

من خواستم از فروش آن جلوگیری بعمل آورم ولی چون حکیم الملک برای ساختمان دولتیه بنای خود در خیابان اکباتان کسر بودجه داشت با جبار آنرا بفر وخت بعدها خود حکیم الملک در نیاوران برایم تعریف

۱- انتقال روح انسان بانسان را به اصلاح نسخ دانان:

خود به شعود حیوانی مبدل گردد . اساساً آن افکاری که بر مبنای تفاسیر پرستان قدیم شرح و وصف می شد ، بطوریکه عده بی شماری بخصوص در هندوستان یا ایران پای بند می باشند اما روز دیگر پس از اکتشافات زیادی که داشتندان پتجر به رسانده اند منسخ گردیده است هیچ کس دیگر غیر از (نسخ) که امروز آن انتقال روح انسان و یا حیوان به حیوان و نبات به نبات میدانند کلمات مسخ و فسح و رسم را که همچنان از لغت هندی و زبان های دیگر ترجمه کرده اند بکار نمی برند مگر کلمه «عورروح» که روح هر انسانی بانسان عودی کند و هر حیوانی به حیوان .

انجمن روحیون مذکور در آن زمان بنام «انجمن معرفة الروح تجربتی» بوده است که پس از مستر و کس حسن ارتباط با قوطی سیگار چوبین بوسیله پلانشت، کامات را کشف می نمودند. **Planchette** پلانشت تخته ای است که قسمت جلوی آن قدری بازیک تروداری یک فلاش فلزی می باشد که جلوی هر حرفی مکث می کند و یکی از حضنار حرف را ثابت می کند . زیر این پلانشت چهار عدد گلوله غلطان (بولبرینگ) قرار گرفته است تا بطور راحت گلوله ها بحر کت در آید.

این ابزار جدید الاحتراع را مر حوم و حید الدله هنگامی که برای شرکت در انجمنهای روحیون ارزو پا بخصوص در انجمن روحی **Glasco** شهر گلاسکو انگلستان

خلیل خان آشنایی داشتند و بخصوص با
برگسون به بحث مپیرداخت. دکتر خلیل خان
چه در آن زمان و چه در آینده زندگانی خود
به آثار تمام نویسنده گان معرفة الروحی فرانسوی
و حتی کشورهای دیگر پی برده و آنها را به
دقت خوانده بود که پس از درگذشتن پاره‌ای
را پیکتابخانه معرفة الروح اهداء کرده و بعداً
نیز بر مقدار آنان بیش از چهل کتاب افزوده
گردیده است و از جمله کتاب مدیومهای
مشهور ایران است.

(Les grands medeums)

توضیح آنکه قبل از تشكیل انجمن
روحی در منزل مر حوم و حید الدوله انجمنی
در منزل کلنل محمد باقر خان (پدر سر لشکر
امیر موظق) تشكیل میشد که ریاستش با پدرم
اعلم الدوله بوده است و سر لشکر تجویان و
در زم آرتانه و چند نفر دیگر نیز در آن عضویت
داشتند که پس از یکسال و نیم منحل گردید و
انجمن دوم در منزل مر حوم و حید الدوله
تشكیل یافت. اعضاء این انجمن معتقد به
عود ارواح بودند و پیر و پروفسورها و
دکترهای معروف اروپا و آمریکا که در
همین مقاله به آنهاشاره خواهیم نمود عقیده
داشتند که روح هر انسان و هر حیوانی به نژاد
خود آن حیوان و هر پرنده و خزندنه بنوع
خود باز گشت مینماید. حساب هر نژادی
از نژاد دیگر جدا میباشد و نژاد انسان از هر
جهت مافوق نژادهای حیوانات و پرندگان است
بهمین دلیل نویسنده گان روح شناس معروف
عصر حاضر در آثار خود همین مطلب را
صریحاً نوشتند اند و کاملاً با تناسخ مخالفند

نمود که در بمبادران های شهرهای آنورس
در بروکسل کلکسیون معروف Anvers
حکیم الملک و ائمه امبر شت طمعه حریق گشته
و نابود گردید.

* * *

اینک مقتضی دانستم شمای از خاطرات
و افکار و عقیده اعلم الدوله را شرح دهن علت
اینکه دکتر خلیل خان ثقی (اعلم الدوله)
ضمن پیمودن واپسین کلامهای دانشکده
طب پاریس بسوی افکار و عقاید علم الروح
گردیده شد فقط یک سبب داشته است و آن
ناشی از معتقدات معلمش پروفسور دکتر
لوئیس (Luis) فرانسوی بوده است که در
علوم ماوراء الطبيعة آگاهی کامل داشت و با
توضیحات مکرر خود ویرا بعلوم مانیه.
تیسم و هبینو تیسم و سمنانیولیسم و سی کانزی
(Psychatrie) (روحشناسی) آگاه
و بهرمند ساخته بود. پروفسور لوئیس در
دانشکده طب پاریس بوده است که کتاب بسیار
جامعی راجع به جنون و اقسام آن تألیف نموده
است و پس از درگذشت او پروفسور شارکو
(Charcot) جانشینش گردیده بود. دکتر
خلیل خان سی واند ساله جوان را که تازه
از دانشکده طب پاریس فارغ گردیده بود
(Institute Charcot) نزد خود برد تا با کارآموزی های مختلف از
قبيل علم مانیه تیسم و علوم فلسفه روحی و
روانشناسی و ماوراء روانشناسی و امثال
آنها را بیاموزد. در همین بوده است
که ذیکمن فروید و شاگردش برکس و
ویلیام کر و کس از آن بهرمند گشته بودند
فروید و برگن شاگردش همچنان باد دکتر

به آن نام بیشتر معروف بود و نام دیگر ش «هیپولیت لئون رویویال Hippolite Leon – Rivoil» بوده است. وی در سال ۱۸۰۴ متولد و در سال ۱۸۶۹ درگذشت. آلان کاردل نخستین ناشر مجلات روحی «Revue Spirite» در پاریس بوده است (ده سال از ماهنامه هایش با جلد و بدون کسر در کتابخانه نویسنده این سطور موجود میباشد) افکار روحیش در اوایل آمیخته با این کلیسا بوده است ولی رفته رفته مذهب و دیانت را با علم الروح جدا دانسته هر یک را جدا گسانه محترم میداشت. این اختلاف از امکان مقالات روحی متدرج در ماهنامه هایش بخصوص اختلاف و سلیقه نشر متدرجات نخستین صالحای ماهنامه اش با واپسین انتشار اش به خوبی آشکار می باشد. معهداً اکتشافات علمی او در روحشناسی بسیار واجد اهمیت بوده است.

اینک انجمن و افکار کابریل دلان (Gabriel Delanne) را مورد بحث قرار میدهیم:
انجمن دلان در سال ۱۹۰۵ معروف با نام فرانکوبلژ (Franco-Belge) در بلژیک با شکوه ئنرا نوگل (Noël) در نیز ئنرا و دکتر دو کرکی (Dr Decrequy) ویکی از مصحب منصبان سواره نظام فرانسه و چند نفر از گماشتنگان ئنرا شارل دیش (Charles Richet) که بعدها با خذ جایزه نوبل نائل گردیده بود تشکیل می شد - در حقیقت این مهمترین

و من هم بگروه انجمن روحی ایران و علمای امر و زی اروپا و امریکا معتقد بوده و نسبتی را که آقای هادی در تنازع گرفتی انجمن ایران داده اند مردود نمیدانم. ضمناً متنزد کر میشوم که اعضاء بر جسته و منور الفکر و معتقد این انجمن باشندگان چند نفر تازه وارد که هنوز به معرفة الروح تجهیز نیز نداشته بودند و همواره بعیده خواهانی خود باقی مانده بودند و برخلاف اعضاء بر جسته انجمن (و خود اینجات حسین شفیع اهزاز) به غال قهوه و شعیه و کف بینی و امثال آنها علاوه قمتد بوده اند و اما متأمکی بد تلبیات و روشن بینی که علمای بیبوت رسیده معتقدیم در اینجا لازم دانستم که بعضی از دانشمندان اروپائی را که تحقیقات و تفحصات در معرفة الروح بعمل آورده و آثاری در این باره منتشر نموده اند مرغی کنم. قبل از بیان قرن نوزدهم چندین انجمن کوچک غیر معروف و همچنان برخی نسبتاً معروف در فرانسه و آلمان و انگلستان و قادر امریکا وجود داشته است که شرح وصف آن در این مقاله گنجایش نداشته و از آن صرف نظر مینماییم آنچه بیشتر مورد اهمیت بوده از آغاز قرن بیست میباشد که در حقیقت دوره پیشرفت اکتشافات در تحقیق وجود روح و عالم طبقاتی و عودت ارواح بعال جسمانی میباشد.

نخستین شخصی که در اوائل قرن نوزدهم بیشتر عمر خود را مصرف به اسپریتیسم نمود آلان کاردلک (Allan Kardec) معروف به پیامبر روش نضمیر بوده است که

جلسه روحی آغاز قرن بیستم بوده است .
 کاپریل دلان و پروفسور ریشه که از پاریس
 بولیایی نزدیک آمده بودند تا در جلسات
 ژنرال شرکت چویند و صحت و سقم ارتباط
 آنها را با ارواح بررسی نمایند . دد آن
 تاریخ چنانکه در حال حاضر مرسوم میباشد
 بوسیله مEDIUM (Medium) رابط ارتباط
 انجام می گرفت : مEDIUM انجمن مزبور
 یانوئی جوان بنامارت برود (Marth Brud)
 می بود . انجمن مذکور در شهر آلزد
 (Alger) تشکیل می گردید و شهرتش
 منجر به سر و صدای زیاد اهالی اثر گشته
 بود و پیوسته در پاریس مEDIUM مذکور بگنجگاوی
 و گفت و شنود می پرداختند شارل ریشه کدشیفته
 و مجدوب این تجمع روحی شده بود همواره
 اعضا انجمن را با دامنه ارتباط با ارواح
 تشویق و با خلوص نیت وجود ارواح و
 ارتباطشان را توصیه مینمود و وجود جن و
 پری و یا شیطان واپلیس را که از موهومات
 و مسائل خرافاتی بوده است بدیشان گوشتند
 مینمود .

در عمان اوقات بوده است که کاپریل
 دلان پرده از روی حقایق برداشته و کاملا
 بعواد روح بعالم جسمانی پی برده بود و
 همکاران را نیز بدان معتقد نموده بدد چه
 همکان معتقد بودند که روح انسان به انسان
 و روح حیوان به حیوان عودت میکند و این
 عودهای متواتی فقط بمنظور تکامل و ترقی
 و تعالی اجسام در کره خاکی است و باز گشت
 و اتحاطه آن بجسم پست تر بعیچ در قابل
 قبول نمی باشد .

کاپریل دلان تأسیساتی دارد که از
 جمله کتاب مشهود ش تحت عنوان «عواد روح»
 می باشد و در پاریس منتشر شده است این کتاب
 را رضا قلی خان مصممی (ربيع الملک)
 بمعاشرت دکتر خلیل تقی (اعلم الدوله) ترجمه
 و در تهران منتشر گردیده است .
 همزمان با تأسیس انجمن روحی دلان
 انجمن روحی نیز مرسوم به تجسسات معرفت
 الروحی در لندن تشکیل یافته بود .

(Society for Psychical research)

هم مردم و نظریه همین انجمن لندن
 نیز انجمنی در پاریس تشکیل گردیده بود که
 مEDIUM می بود و بنام او (Eva) و بسیار معروف
 بوده است . دانشمندی آلمانی موسوم به
 Schrenck نوت زینک (Notzing) نویسنده
 (Animismus) برای تفحصات علمی خود
 درباره تشکیلات روحی چندی اوقات خود
 را در پاریس گذراند و مدتی به اعمال مEDIUM
 او ابرداخت و در پایان هر دو طریق فیزیکی
 و روانی او را صاحب گذار و باصطلاح امر و ذی
 (جسمی و روحی) — (Spiritisme) و انجمن را ترک نمود .
 پروفسور نوت زینک آثاری بزبان آلمانی
 دارد از جمله ترجمه یکی از آن هارا بر انسه
 نزد خود نگاهداشتند که من بوت به تجسس
 روحی است باین معنی که ارواح به کمک
 سیاله (Fleude) اشخاص زنده که مخلوط
 با سیاله روحی خودشان می شود متوجه می شوند
 و در مجالس روحی گهگاه میتوان آنان را با
 تجسس مادی خود آنان را مشاهده نمود و
 از آن سهل تر بوسیله دوربین عکاسی مخصوص

(Photo Transcendantale) دوربین ماوراء الطبيعه میشود از ارواح عکس برداری نمود . این نکته را خاطر نشان مینماید که در طول مدت جنگ اول بین المللی اعمال فیزیکی که از آن میگذرد سرچشم میگیرد بسیار رواح داشت و چون قادر بارتباط صحیح واقعی با رواح نداشتند علاوه مدندان با رتباط بالرواح رفته از آن قبیل انجمن ها روگردان گشته بودند . چنانکه در خود ایران هم این عملیات کم و بیش در حال وقفه مانده به نتیجه کاملا مطلوبی منجر نمی گردید . هر کس بقول آنان با حضار ارواح میپرداخت در صورتی که همین کلمه متداول «احضار» ارواح ایران غلط است مگر ارواح طبیع ما زندگانند تا با حضار ما اطاعت کنند در صورتیکه باید کلمه «ارتباط» را بکاربرند .

لئون دنی (Leon Denis) محرر

و یارو هم مسلک الان کاردک (Allan Kardekk) پیغمبر روش ضمیر بود . او در روز اول زانویه ۱۸۴۶ در ایالت لورن متولد گردیده بود، پدرش کارگر راه آهن بوده است . در خردسالی بواسطه فقر خانوادگی نتوانست آنوار که باید بتحصیل ادامه دهد . در هر صورت از کتابخوانی دست بر نمیداشت و هنر غیر رسم بعلوم فلسفی و مذهبی بیاری معلم شد . آلان کاردک بتحسن علمی میپرداخت و با هوش و فراستی که داشت بحقائق کائنات و علوم ماوراء الطبيعه پی برد . در سن ۲۴ سالگی همزمان با جنگ ۱۹۱۰ با سمت نیابت (ستوانی) بدسته گارد امپراتوری پیوست و مشغول

خدمات نظامی گردید و از مجرموین پرستاری میگرد و از همان اوقات بود که با تجارت حاصله از زمان ارتباشق با معلم ش آغاز به روانکاوی فیزیکی و روحی و حتی ارتباط با ارواح نموده بود و در جریان همین جنگ یکی از سرجوخدہ را بوسیله هیپنو تیسم مدیوم قرارداده بوسیله او کم و بیش ارتباطاتی انجام میداد و یکی از خانه های قدیمی و متروکه را برای انجام تجارت روحی خود انتخاب نموده بود . لئون دنی در دوران کهولت آثار گرانبها بخصوص کتاب «پس از مرگ» را از خود باقی گذارد .

این کتاب پس از مرگ را فرزند مر حوم منصور . الحکم از فرانسه ترجمه و منتشر ساخت و اعلام . الدویل آنرا یاری نموده تقریظی نیز بدان نوشت (توضیح اینکه مؤلف در دریای مانش غرق شد) .

در جریان بین ۱۹۱۶-۱۹۱۸ به پاریس رفت و به توصیه دکتر ریشه (Dr. Richet) بریاست انجمن علمی معراج الروحی و روانی بین المللی منصوب گردید .

(Institut metapsychique international)

در مجله روحیون کامیل فلاماریون

(Camille Flammarion) نوشه است که بیشتر اوقات خود را مصروف به نجوم و آفاق و ستاره شناسی پرداخته بود و در عین حال بنیوم ماوراء الطبيعه روحی نیز پرداخته بود

و کتابهای روحی نسبتاً خوبی دارد که اغلب آنها به فارسی ترجمه شده است. در یکی از انجمنهای روحی که با روحش تماس گرفته بودند اظهار ندامت می‌کرد که در علوم معرفتی الروحی کمتر از نجوم خبر ویت داشته در صورتیکه زحمات و رنجی که در نجوم کشیدم هر چند تا اندازه‌ای مثمر ننم بوده است ولی از علوم معرفة‌الروحی که موجب تذھیب اخلاق است قصور ورزیدم و بهمین جهت تکامل روحیم چندان پیشرفت ننموده است. از جمله روح‌شناسان و معتقدان بدان که تألیفاتی هم دارند میتوان نام سر کین دویال Sir Cenan Deoyle و تولی Geley و دووریل Duvrille و پابوس Papus و بولیام William را نام برد. کروکس بوسیله آمپول کروکس Krookes به گوستا و لوین Gustave le Bon وجود روح راثابت نمود و گوستا ولوین در آخرین اثرش اعتراف نموده است.

از مشهورترین دانشمندان روحی اروپا ارنستو بوزانو Ernesto Bozzano است که ایتالیائی میباشد که آثارش بسیار مفصل و بیشتر آنها بر اساسه ترجمه شده است. هم‌ترین آنها راجع به عوداروح (Réincarnation) عمومی است که معتقد است روح انسان به انسان و روح حیوان و پرنده به پرنده بطور متداولی تا سرحد تکامل عودت می‌کند اما می‌میرد و بحال خاکی بازمی‌گردد و هر سه کتابها را به زبان فرانسه در کتابخانه‌خود حفظ نموده‌ام یکی مربوط به انسان است

یکی مربوط به عود حیوان‌های وحشی و سومی مربوط به عود پرندگان است و شنیده‌ام که کتاب عود انسانش بسیار مفصل و در چندین مجلد است فرانسه آن بسیار مختصر است. دکتر استارک Starke نیز از دانشمندان معتبر روح‌شناس می‌باشد که مبنای آثارش مربوط به عکاسی از ارواح می‌باشد و شرح بسیار جالب است. درباره عکاسی از ارواح نگارنده کتاب مصور بخصوصی بفرانسه دارم شرح وصف آن از حوصله این مقاله را می‌باشد. از برجسته گان معرفة‌الروحی فرانسه آقای آشیل برنی ایس Achille Borynis میباشد که یکی از آثار مصورش که در ۱۹۲۴ می‌باشد در چاپ رسیده نزد نگارنده موجود است. این دانشمند را در سال ۱۹۲۷-۱۹۲۸ با پدرم اعلم‌الدوله در پاریس بودم دو بار ملاقات نمودم و شرح این ملاقات بقراءتی از دست:

در صفحه سفید کنار کتاب معروف آشیل برنی ایس Achille Borgnis موجود در کتابخانه‌ام شرح ذیل را نوشته‌ام: این جانب حسین ثقیل از از پسر دکتر اعلم‌الدوله ثقیل عامری که در بیست‌سال واپسین حیاتش رئیس انجمن معرفة‌الروح تجریتی ایران گردیده بود و در خانه پدر روز آراء و کلنل محمد باقر خان پدر امیر موتّق و بعد در منزل وحید‌الدوله و سعد بود در حضور اسپریت‌های ایران شرکت می‌جست با تفاهم عازم پاریس گشته بودیم چند ماهی به تقویت دید گانم پرداخته بودم و نزد کحالهای معروف به معالجه می‌پرداختم تا آن که پس از فراغت ۱۱۹

فال قهقهه

بیانیه توضیحاتی در خصوص
و پهلو دیدگان بکمک آقای کحال آفان و
برادرش از اندکس موجوده در مهمانخانه
واقع در خیابان «مدادار»، که ماوایشان رو
بروی هم اقامت گزیده بودیم نشانی آقای
آشیل برنی ایس را یافتیم و بعد با پدرم به
ملاقاتش رفقیم او با کمال خوشروی ازما
پذیرائی نمود و بار دوم بوسیله مدیوم خود
که یک بانوی فرانسوی بود ارتباط باروحی
فرانسوی که همیشه بجلسه ایشان ظاهر میشد
تماس حاصل شد ترتیب این ارتباط بدین
صورت بود که اینجا آقای آشیل برنی ایس
خانم را هیبت‌وتیزه میکرد و پس از آن که
خانم بحال خلسه (Trano) میرفت،
پروفسور بوسیله هر دوست خود پاس‌مانید.
تیک میداد یعنی سیالهای نامرئی اورا با
تیکالهای جهان‌جسمانی خود ممزوج نموده
بعجانب مدادی که در روی کاغذ گذاشده
بود و کاغذ در وسط میز بوسیله ۴ پونتر
نسب شده بود دقتاً مداد را از روی کاغذ
بلند میکرد و هر گاه فلوریدها کم و کسر میشد
مداد می‌افتد در مواقعی که پاس مانید تیک
خوب انجام میگردد مداد بطور مسلسل مطالب
خاصه روح فوق‌الذکر را بر کاغذ منعکس
مینمود این نوشته پس از کاغذ صفحه پقدرهی
با خط زیبای فرانسه یعنی بخط زندگانی
جسمانی همان روز تحریر یافته بود که واقعاً
موجب تعجب پدرم و من گشته بود و مطالب
دیگری چون ثقب گویان در باره تشکیلات
انجمن معرفه‌الروح ایران ما در پرونده
خصوص آسیائی شده ثبت نشده بود که پیش
از پیش دهار حیرت گشتم.

جای مهندس جلو دوید فرمودند . . .
مگر تو مهندسی و محکم باشد مشت کرده
نہدند به سینه آقای خسروانی . مهندس در
این موقع رسید و شاهنشاه را از خسروانی
برگرداند بامهندس شروع به گفتگو نمودند.
آقای خسروانی دید که توجه شاهنشاه به
جای دیگر معطوف شده است عقب‌عقب آمده
و از ساختمان خارج شد موقعیکه از ساختمان
خارج می‌شدند من گفتم با اینکه ملاحظه
نمودید دو قسمت از پیش‌بینی خانم عملی
شد با آن تأکیدی که خانم بشما کرد چرا
فراموش نموده جلو رفتید؟ گفت پیش‌بینی
خانم نبایستی رخ دهد من بکلی فراموش
نمودم اگر فراموش نمیکردم پیش‌بینی فال
قهقهه خانم حقیقت پیدا نمی‌کرد و نبایستی
این پیش آمد بشود این بود فال قهقهه خانم
مهندس والتر که پس از ۱۴ ساعت عیناً دقیقاً
پیش‌بینی های لو جامه عمل بخود بپوشید
و اسباب حیرت همه ما شد .

توضیح: در شماره هشتم تاریخ مسافرت
به شمال و مأموریت برای ساختن خانه‌ها
سال ۱۳۱۲ چاپ شده بود در صورتیکه باید
بهمن سال ۱۳۱۳ باشد .